

خبر کوتاه

ماجرای اصلاح حقوق؛ از جایگزین یک میلیونی تا افزایش امتیاز به ۱۰۰ درصد

گروه اقتصاد کلان: با‌اتفاق اخیر در حوزه حقوقی کار کنان، عملاً پیشنهادهات سازمان اداری و استخدامی به عنوان محور اصلی اقدام در نظام پرداخت‌ها، برای اصلاح روند پرداخت حقوق کارکنان در سال جاری، هم‌در لایحه بودجه و هم تغییراتی برای بـه‌نوعی ایجاد عدالت در پرداخت‌ها به دولت پیشنهاد شده بود ولی به جایی نرسید. برای بررسی جریان این لایحه و آنچه در مورد حقوق کارکنان در سال جاری اتفاق افتاده، تبصره ۱۲ در لایحه بودجه، قانون و البته لایحه پیشنهادی برای اصلاح آن، مورد بررسی قرار خواهد گرفت. سال گذشته رئیس‌جمهوری در اظهاراتی بر بازنگری جریان پرداخت حقوق و ایجاد عدالت در پرداخت‌ها تأکید کرد و در ادامه سازمان اداری و استخدامی اعلام کرد از جمله اقداماتی که در راستای اصلاح نظام پرداخت در دستور کار دارد، تدوین لایحه جامع حقوق و دستمزد کارکنان نظام اداری کشور است. در همین رابطه عنوان شد که برای کاهش تبعیض در پرداخت در بودجه سال آینده اقداماتی صورت گرفته‌است؛ به طوری که با توجه به توان مالی دولت که از سوی سازمان برنامه و بودجه افزایش ۱۰ درصدی اعلام شده بود، قرار شده افزایش حقوق کسانی که پراختیایی دارند، بیشتر از دیگران باشد. مقایسه‌با کسانی که دریافتی دارند، داشته باشد.

سرمقاله

چالش‌های عضویت در پیمان‌های تجاری

ادامه از صفحه یک...
برای عضویت در این پیمان‌ها را نداریم اینکه عضو پیمان شانگهای شده‌ایم بیشتر از این که اقتصادی باشد یک پذیرش سیاسی بوده است. باید توجه داشته باشیم که ایران شاخص‌های مطلوب اقتصادی برای حضور در این پیمان‌ها را ندارد. برای عضویت در سازمان تجارت جهانی با وجود ایران چند بار درخواست داده اما عضو این سازمان نیستیم چراکه علاوه بر اینکه برخی از کشورهای عضو این سازمان مخالف عضویت ایران هستند، اساساً کشورمان شاخص‌های مورد نظر برای پیوستن به این پیمان‌ها را ندارد. در سازمان تجارت جهانی هم چیزی شبیه به ناتو، تصمیمات اجماعی است و حتی مخالفت این کشور با تصمیمی، مساله جدی محسوب می‌شود و کشورهای عضو باید در تمام زمینه‌ها به توافق برسند و اتفاق نظر داشته باشند. از سوی دیگر کشورهایی هم در این پیمان‌ها حضور دارند که اجازه نمی‌دهند ایران عضو این سازمان و پیمان‌ها شود. موضوع اول این است که در پیمان شانگهای کشورهای که ایران با آنها مشترک دارند حضور ندارند و تاکنون هم پوشش ناظر برودیم و از ۶ماه قبل پذیرفتند ایران به این پیمان بپیوندند که این پذیرش هم مطلق نیست. عضویت ایران در پیمان شانگهای را مشروط پذیرفته‌اند و ایران باید تعهدات و شرایطی را کشورهای عضو تعیین کنند بر فراهم کند. برای مثال در پیمان ماستریخت که مورد به ایجاد منطقه یورو و اتحادیه اروپا شد، شرط مهم این است که نرخ تورم هیچ یک از اعضا نباید بالای ۳ درصد باشد و اگر نرخ تورم بالای ۳ درصد برود، می‌توانند آن کشور را از پیمان خارج کنند. به دلیل اینکه اغلب متغیرهای اقتصادی کشورمان وضعیت مناسبی ندارند از جمله اینکه نرخ تورم بسیار بالایی داریم، نرخ بیکاری هم بالا است و نرخ رشد اقتصادی پایین است و الزامات FATF مانند مبارزه با پولشویی و ... رعایت نمی‌کنیم، در لحاظ اقتصادی هم شرایط لازم برای عضویت در این پیمان‌ها را نداریم و اینکه عضو پیمان شانگهای شده‌ایم بیشتر از این که اقتصادی باشد یک پذیرش سیاسی بوده‌است.

از نظر اقتصادی شرایط لازم برای حضور در پیمان شانگهای را هم نداریم. از آنجایی که شرایط اقتصادی برای حضور در پیمان شانگهای را نداریم، نمی‌توانیم از مزایای این پیمان بهره‌مند شویم و مزایای این پیمان شامل کشورمان نمی‌شود. برای حضور در پیمان‌های بالایی با چندمشکل جدی مواجه هستیم که یکی از آنها نرخ تورم بالا است و تا زمانی که تورم کشورمان بالاست، اصلاً امکان ورود به پیمان‌های پولی نیست . ایران در هیچ پیمان پولی حضور ندارد و نمی‌تواند داشته باشد، در حالی که عضویت در پیمان‌های پولی برای تجارت‌برند، الملی حائز اهمیت است اما در هیچ پیمان پولی حضور نداریم. علاوه بر نرخ تورم بالا، مشکل دیگر برای حضور در پیمان‌ها، ریسک سیاسی ایران است که این ریسک در ایران بالاست و کشورها برای سرمایه‌گذاری در کشورمان یا پذیرفتن ایران در پیمان‌ها باید ریسک بالا را متحمل شوند. باید توجه داشته باشیم که پاکستان در چند سال گذشته تا حدودی نرخ تورم را کنترل کرده است و به این فاکتور برای حضور در پیمان‌های بین‌المللی را دست یافته است. البته دارا بودن همه شاخص‌های اقتصادی مهم نیست برای مثال لازم نیست کشورها نرخ رشد اقتصادی بالایی داشته باشد اما چند شاخص از جمله نرخ تورم و ریسک سیاسی از اهمیت بالایی برخوردار است. دو فاکتور مهم تورم و ریسک سیاسی در ایران نرخ بالایی دارد در حالیکه در کشوری مانند پاکستان میانگین نرخ تورم نیست به ایران کمتر بوده و هر چند ریسک سیاسی پاکستان هم بالاست اما نسبت به ایران این شاخص بهتر است. از سوی دیگر پاکستان عضو FATF است و الزامات آن را رعایت می‌کند. شاید نرخ رشد اقتصادی پاکستان هم پایین باشد اما فاکتورهای مهم حضور در این پیمان‌ها را دارد. در روابط بین الملل پایین بودن نرخ ریسک مهم است و از این رو رشد اقتصادی ریسک ایجاد نمی‌کند اما نرخ بالای تورم، ریسک را افزایش می‌دهد.

تعیین سقف ۳ برابری برای افزایش مالیات مودیان

رئیس سازمان امور مالیاتی با بیان حداقلی برای مالیات‌ها تعیین شده است و از سوی دیگر سقف افزایش را ۳برابر این حداقل تعیین کردیم، گفت: نسبت به سال گذشته همه ضرایب مالیاتی مربوط به اصناف نصف شده است. به گزارش خبرگزاری تسنیم، «داوود منظور» رئیس سازمان امور مالیاتی در خصوص گلابه اصناف در مورد افزایش شدید مالیات‌ها بر اساس اطلاعات دریافتی سازمان از دستگاه‌های کارتخوان (بعضاً تا ۱۰۸ برابر) گفت: ما برای هر کدام از مودیان، یک سقف سه‌برابری نسبت به حداقل تعیین شده در نظر گرفتیم، به‌طور مثال اگر کسی در گذشته ۲۵ میلیون تومان مالیات پرداخت می‌کرده است، براساس تراکتش‌ها، اطلاعات فروش و خریدی که ما از مودی در سامانه‌ها ثبت کردیم، حداکثر مالیات مودی برابر ۷۵ میلیون تومان خواهد شد. وی در ادامه گفت: براساس جلسه‌ای که با اصناف داشتیم و گلابه‌هایی که بیان شد، اصلاحاتی در سامانه سازمان امور مالیاتی طی چند روز اخیر انجام شده است. طی روز گذشته ۱۰۰ هزار نفر را داشتیم که مالیات‌های خود را پرداخت کردند. رئیس سازمان امور مالیاتی تأکید کرد: افزایش شدید تشخیص مالیات‌ها که طی روزهای ابتدایی رخ داد، به این دلیل بود که ما سقفی برای رشد مالیات‌ها تعیین نکرده بودیم و تمام تراکتش‌ها را مبنای محاسبات قرار دادیم.

شده است، اما به دلیل توجه به الزامات پیشینی و همچنین عدم‌نظارت بر نحوه عملکرد و میزان اثربخشی موافقت‌نامه‌ها، به‌صوری شدن و از دست‌دادن کار کرد آنها منجر شده‌است. در ضمن مشخص نبودن اولویت‌های صنعتی و تجاری کشور در کنار عدم ثبات استراتژی کشور در انتخاب کشورهای طرف همکاری، به‌عدم اثربخشی این موافقت‌نامه‌ها افزوده است. از نگاه این تحلیلگران، در جریان موافقت‌نامه‌های تجاری و بازرگانی منعقده میان ایران و سایر کشورها مناسفانه ابعاد فنی و کارشناسی این موضوع نظیر میزان تانسینلی تجاری بالقوه و کشور، مزیت نسبی صادراتی و...، در انعقاد موافقت‌نامه‌های منعقده مغفول مانده و به‌عنوان اولویت اصلی مدنظر مسئولان تصمیم‌گیر نبوده است. این درحالی است که برای انعقاد موافقت‌نامه‌های تجاری و بازرگانی، محاسبه و در نظر گرفتن شاخص‌هایی نظیر تمرکز کالا‌های صادراتی، مزیت نسبی صادراتی، شدت تجاری و... از اولین اقدام‌هاست که‌از سال ۱۳۹۲ تاکنون از سوی متولیان این امر منتشر نشده است؛ براین اساس اطلاعات به‌روزی در این خصوص در دست نیست. در این بین موافقت‌نامه‌های تجاری و بازرگانی ایران غالباًبا کشورهایی منعقد شده که عملاً جزو شرکای عمده تجاری ایران نبوده و به‌رغم انعقاد چندین موافقت‌نامه طی سال‌های مختلف، حجم روابط تجاری با کشورهای طرف توافق، رشد چشمگیری نداشته است. به گفته کارشناسان از سال ۱۳۸۴ تا سال ۱۳۹۹ ایران با ۹ کشور ازبکستان، پاکستان، تونس، کوبا، بوسنی و هرزگوین، قرقیزستان، بلاروس، ترکیه و افغانستان موافقت‌نامه تجارت ترجیحی دو جانبه و یک موافقت‌نامه تجارت آزاد دو جانبه با کشورهای سوریه، منقد و اجرایی کرده است. موافقت‌نامه‌هایی که نتایج آنها حتی از آن است که اقلام انتخاب شده برای اخذ ترجیحات تعرفه‌ای از لحاظ تعداد و ارزش صادراتی مبتنی بر اهمیت آنها در سد صادراتی کشور نبوده، به‌طوری که در عمل بخش اعظم تجارت بالفعل ایران باشرکای تجاری را پوشش نمی‌دهد. براین اساس تحلیلگران بر این باورند در راستای افزایش اثربخشی موافقت‌نامه‌های تجارت ترجیحی، بازرگانی و گمرکی در سال‌های آتی، باید نکاتی همچون الزام دستگاه‌های مسوول به ارائه گزارش عملکرد مکتوب و دوراهی از اثربخشی موافقت‌نامه‌های منعقد شده، توجه به پوشش طیف وسیع‌تری از کالا‌ها در انعقاد موافقت‌نامه‌های تجارت ترجیحی، توجه به جنبه‌های کارشناسی در انعقاد موافقت‌نامه‌ها از جمله اعطای کلیه تخفیف‌ها و ترجیحات در موافقت‌نامه‌های ترجیحی یا تجارت آزاد از طریق بولت‌های ملی دو یا چند کشور طرف توافق مدنظر قرار گیرد.

مدل تجارت ترجیحی چیست؟

اما در سال‌های اخیر یکی از مدل‌های تجاری که در مناسبات ایران با کشورهای مختلف به ویژه کشورهای همسایه برقرار شده، تجارت ترجیحی است. تجارت ترجیحی باعث می‌شود معاملات آسان‌تر انجام شود. در واقع تجارت ترجیحی شکلی از مبادله تجاری است که دو کشور با یکدیگر توافق می‌کنند که به منظور تسهیل مرادوات تجاری و عملیات صادرات و واردات، تعرفه برخی از کالاها را پایین بیاورند. تجارت ترجیحی شکلی از مبادله تجاری است که دو کشور با یکدیگر توافق می‌کنند که به منظور تسهیل مرادوات تجاری و عملیات صادرات و واردات، تعرفه برخی از کالاها را پایین بیاورند. هدف از انعقاد موافقتنامه‌های تجاری، رفع موانع تجاری بین کشورها

به‌ویژه تعرفه‌های بالا است. توافقنامه‌های تجارت ترجیحی در صورت رعایت شرایط برد-برد و انتخاب صحیح فهرست کالا‌های مشمول تعرفه به توسعه مبادله کالا، صادرات و مبادلات تجاری کشورهای طرف قرارداد می‌انجامد. تعرفه‌های ترجیحی نوعاً به دلیل تفاوت در میزان حقوق گمرکی و عوارض ورودی نسبت به واردات کالای مشابه با تعرفه یکسان برای کشور ذینفع نسبت به سایر کشورها که مشمول ترجیحات خارج هستند، امتیازی برای کشور صادرکننده کالا محسوب می‌شود و در عین حال متضمن توسعه صادرات و شکوفایی اقتصاد

مر ترضی افقه، در گفت و گو با «تجارت» مطرح کرد:

اثر منفی انتظارات تورمی بر نقدینگی

انجام شود اما این اتفاق نیفتاد. همین‌طور امید داشتیم که دولت سیزدهم این کار را انجام دهد که دولت در حال حاضر از توافق فاصله گرفته است. هر چقدر هم که به زمان حال نزدیک‌تر شدیم نگرانی کارگزاران اقتصادی نسبت به آینده بیشتر شده است.

از قبل هم پیش‌بینی شده بود که اگر توافق و تفاهمی نشود متغیرهای اقتصادی بهم می‌ریزند و رو به بالا گرایش پیدا می‌کنند. وضعیت فعلی نتیجه منابع با حمایت غیر منطقی مانع تعطیلی شد چرا که این روند نیز موجب افزایش هزینه مبادله و ترویج‌روش‌های غیربهره‌ورانه در تولید و اقتصاد خواهد شد. اقدام‌بعدی انجام اصلاحات اساسی در بخش‌های بانکی، مالیاتی، تامین اجتماعی، صندوق‌های بازتنسنگی هم‌زمان با رفع انحصارهای مختلف و حذف امضا‌های طلاایی و شفاف‌سازی در جهت مقابله جدی با رانت و فساد است. در نتیجه اقدامات برشمرده قبلی اصلاح نظام بودجه‌ریزی بسیار ساده‌تر شده و در حین اصلاح نظام بودجه‌ریزی و پرهیز از سهم‌خواهی‌های مغایر با منافع ملی در حین تخصیص

وضعیت مطلوب ذخایر اسکناسی بانک مرکزی

گروه اقتصاد کلان: رئیس کل بانک مرکزی با بیان اینکه از همه ظرفیت‌های بانک مرکزی برای برقراری آرامش در بازار ارز استفاده می‌کنیم، گفت: بیشترین ذخیره‌ارزی اسکناسی را در تاریخ کشور داریم. به گزارش اسکناس به نقل از پیام‌سان بانک مرکزی، علی‌صالح‌آبادی درباره نوسان بازار ارز و چگونگی مدیریت آن اظهار داشت: بیشترین ذخیره‌ارزی اسکناسی را در تاریخ کشور داریم بنابراین از نظر برقراری تعادل عرضه و تقاضا در بازار ارز مشکلی نداریم و «از همه ظرفیت‌های بانک مرکزی برای برقراری آرامش در بازار ارز» استفاده می‌کنیم. وی ادامه داد: تلاش داریم افرادی که در بحث ارز تقاضای واقعی دارند، در بازار زنیما و تشکل‌ارزی پوشش کامل داده شوند. رئیس کل بانک مرکزی در پاسخ به این سوال که نرخ سود اوراق ارزی که قرار است به زودی منتشر شود چقدر است؟ اظهار داشت: این اوراق ارزی در قالب پروژه‌های است یعنی نخست پروژه تعرف و سپس اوراق ارزی برای تأمین مالی آن پروژه منتشر می‌شود. صالح‌آبادی با اشاره به مشخص بودن زمان پروژه ادامه داد: زمان معمولاً دو یا سه سال است و سرسید اوراق بسته به پروژه‌های که تعریف می‌شود، خواهد بود. تأمین به شکل ارزی است یعنی تأکید می‌شود که بازپرداخت هم اصل و هم سود، از وی خواهد بود. رئیس کل بانک مرکزی بیان کرد: پروژه‌های تعریف و انتخاب می‌شود که حتما در آمد ارزی و بازده قابل قبولی داشته باشد که بتواند بازپرداخت آن را به شکل ارزی انجام دهد.

«تجارت» از مدل‌های مختلف قرار دادهای تجاری می‌دهد

توسعه روابط اقتصادی با تجارت ترجیحی

گروه اقتصاد کلان: یکی از شیوه‌ها در مبادلات تجاری که در در سال‌های اخیر مورد توجه کشورهای دنیا قرار گرفته تجارت ترجیحی است که به نوعی مقدمه تجارت آزاد هم به حساب می‌آید. به گزارش «تجارت» ایران هم در سال‌های اخیر با کشورهای مختلفی اقدام به برقراری تجارت ترجیحی کرده است که ارزیابی‌ها حاکی از موفقیت نسبی این روش در تجارت خارجی ایران است.

امضای موافقت‌نامه‌های تجاری در دنیا یکی از مهم‌ترین ابزارهایی است که دولت‌ها برای توسعه روابط تجاری خود استفاده می‌کنند، اما بررسی اسناد موجود نشان می‌دهد، ایران کمترین بهره را از این بستر حقوقی برای توسعه تجارت خارجی برده است. در این شرایط از نگاه تحلیلگران، امارات سرمدار موافقت‌نامه‌های تجاری است. توافق برای آغاز مذاکرات تجارت آزاد با گرجستان، تلاش برای ایجاد منطقه آزاد تجاری با اتحادیه اقتصادی اوراسیا و مذاکره برای امضای موافقت‌نامه‌های تجارت آزاد با کشورهای هند، بریتانیا، ترکیه، کره جنوبی، انبوی، اندونزی، کنیا و برخی کشورهای دیگر از جمله مهم‌ترین تلاش‌های این کشور در این زمینه است. اخیراً نیز امارات و ترکیه به دنبال امضای موافقت‌نامه جدیدی هستند که در آن گذشته از کالا، خدمات نیز در جرگه مبادلات تجارت آزاد دو کشور قرار خواهد گرفت. هر دوید به این عرصه پیش از اینکه مورد توجه امارات باشد مورد توجه ترکیه است.

اصولاً سه نوع پیمان در حوزه تجارت خارجی وجود دارد. یکی از این پیمان‌ها موافقت‌نامه‌های تجارت آزاد است. این موافقت‌نامه باید به تصویب مقامات ذی‌ربط عالی دو کشور برسد تا قابلیت اجرا پیدا کنند. این موافقت‌نامه شامل کلیه اقلام قابل مبادله بین دو کشور است. به‌موجب این موافقت‌نامه طرفین می‌توانند کلیه کالاها را با تعرفه صفر درصد یا نزدیک به آن مبادله کنند. نوع دیگری از این موافقت‌نامه‌ها عنوان موافقت‌نامه‌های تجارت ترجیحی شناخته شده است. در این موافقت‌نامه فهرست مشخصی از کالا‌های قابل مبادله مشمول کاهش تعرفه می‌شود. البته این موافقت‌نامه‌ها ممکن است دو جانبه یا منطقی‌ای با بین‌المللی نیز باشند. نوع سوم موافقت‌نامه حوزه تجاری موافقت‌نامه‌های بازرگانی است. این موافقت‌نامه در واقع به‌عنوان سند مبادلات تجاری بین دو کشور تلقی می‌شود. براساس این موافقت‌نامه روابط تجاری بین کشورها به‌طور رسمی برقرار و امکان شکل‌گیری زیرساخت‌های تجاری فراهم می‌شود. همچنین عمدتاً براساس این موافقت‌نامه است که کشورها تصمیم می‌گیرند موافقت‌نامه‌های تجارت آزاد یا تجارت ترجیحی را بین خود منعقد کنند.

گروه اقتصاد کلان: یک اقتصاددان معتقد است در شرایط

فعلی که مذاکرات برجام در حالت ایهام قرار دارد، انتظارات تورمی در بازار دارایی‌ها رو به افزایش است و به همین دلیل نقدینگی هم به سمت فعالیت‌های غیرمولد حرکت کرده است. مر ترضی افقه در گفت‌وگو با «تجارت» اظهار کرد: متغیرهای اقتصادی در شرایطی خوب عمل می‌کند که در همه ابعاد ثبات وجود داشته باشد، یعنی هم ثبات سیاسی و هم ثبات اقتصادی. همچنین کارگزاران اقتصادی یعنی تولیدکننده و مصرف‌کننده نسبت به آینده دید روشنی داشته باشند. همان‌گونه‌ای که ملاحظه می‌کنیم بعد از تشدید تحریم‌ها بازارها و بروز پدیده‌سرایت بحران تورمی از خارجی‌مان را می‌گذارد، از سال ۹۷ تحت تاثیر قرار گرفت. او افزود: امید داشتیم که بعد از روی کار آمدن بایدن توافق

یادداشت

ادامه از صفحه یک...
نیز حتی از حوزه تولید داخلی که به جهت مواد

اولیه و یاماشین آلات و فناوری در گرو واردات است. مجموعه این عوامل باعث قطع منابع درآمدی ارزی دولت، ناتوانی در تأمین ارز برای واردات مواد اولیه و ماشین آلات تولید است. گاه از من در باره برخی کالاها می‌پرسند که تولید داخلی و ظاهراً بی ارتباط با ارز است اما باید توجه کرد مواد اولیه، ماشین آلات و یا سایر ملزومات تولید نیز کاملاً داخلی است؟ از سوی دیگر موضوع مهم دیگر ارتباط و پیوستگی بازارها و بروز پدیده‌سرایت بحران تورمی از یک بازار به بازاری دیگر و یا تاثیر انتظارات تورمی است که موجب افزایش قیمت کالای به‌ظاهر تولید داخلی می‌شود. در ایندین باید به حل مشکلاتی پرداخت که ریشه نه در اقتصاد بلکه در حوزه‌های سیاسی، اجتماعی و حتی فرهنگی دارد. از جمله می‌توان به روابط اقتصادی با جهان، فرهنگ و روابط کار و یا بهره‌وری عوامل تولید اشاره کرد. موضوع مهم و زیرساختی اساسی دیگر اصلاح شیوه حکمرانی اقتصادی است. برای اصلاح شیوه حکمرانی اقتصادی تنها بخش مجریه در نظر نیست بلکه همه‌قوای سه‌گانه و نهادهای

فرداستی باید تغییر شیوه در حوزه حکمرانی اقتصادی دهند. گام

بعدی خروج به معنای واقعی دولت تا حد امکان و صلاح از حوزه تصدی‌گری مردمی‌سازی واقعی یعنی واگذاری مدیریت‌بنگاه‌ها به بخش خصوصی بدون اعمال نفوذ و تجربه خصولتی‌سازی است. باید توجه کرد اگرچه تعطیلی‌بنگاه‌های اقتصادی و بیکاری کارگران امری غیر دلخواه است اما بنگاهی که به دلایل اقتصادی و چرخه عمر محصول یا فناوری، اساساً قابل ادامه حیات نیست نباید با تریق مصنوعی منابع با حمایت غیر منطقی مانع تعطیلی شد چرا که این روند نیز موجب افزایش هزینه مبادله و ترویج‌روش‌های غیربهره‌ورانه در تولید و اقتصاد خواهد شد. اقدام‌بعدی انجام اصلاحات اساسی در بخش‌های بانکی، مالیاتی، تامین اجتماعی، صندوق‌های بازتنسنگی هم‌زمان با رفع انحصارهای مختلف و حذف امضا‌های طلاایی و شفاف‌سازی در جهت مقابله جدی با رانت و فساد است. در نتیجه اقدامات برشمرده قبلی اصلاح نظام بودجه‌ریزی بسیار ساده‌تر شده و در حین اصلاح نظام بودجه‌ریزی و پرهیز از سهم‌خواهی‌های مغایر با منافع ملی در حین تخصیص

بازار پول حرکت کنند و این ممکن است موجب کاهش جدی

بر طبق آمایش سرزمین، سلطه مالی بر طرف شده و مشکل تأمین

کسری بودجه بطور ساختاری در روندی میان مدت اصلاح خواهد شد. البته در حین این اقدام گام‌های موثر بعدی استفاده از ابزارهای پیشرفته از جمله انواع اوراق مالی برای تأمین منابع مالی مورد نیاز دولت است. اما باید توجه کرد مراجعه به اوراق قرضه هنگامی تاثیر گذار است که شبکه بانکی مجبور به خرید این اوراق نشوند چرا که در این صورت بانک‌ها نیز دوباره به سراغ منابع بانک مرکزی یعنی خلق نقدینگی با واسطه خواهند رفت. در این شیوه تعامل اقتصادی ممکن است نرخ بهره بین بانکی افزایش و موجب افزایش نرخ بهره اسمی در اقتصاد شود که البته این رویه موجب جایجایی پول به سمت دولت خواهد شد که در حین رفع مشکل کسری بودجه بدون روش تورمی، احتمالاً ترکیب تقاضای کل نیز در اقتصاد اصلاح خواهد شد. اما این روند را نمی‌توان بدون نگاه جدی به بازار سرمایه توصیه کرد. در حین افزایش نرخ بهره اسمی، ممکن است منابع از بورس از طریق عرضه سهام به سمت بازار پول حرکت کنند و این ممکن است موجب کاهش جدی

و ریزش شاخص بورس و در نتیجه بروز بحران و از بین رفتن

سرمایه اجتماعی شود. هر چند اقدام بانک‌ها که مجبور به خرید

اوراق قرضه شده اند نیز به نوعی همین روند یعنی کاهش شاخص

بورس را ممکن است موجب شود. اقدام دیگر دیگر بهره‌ور سازی

دارایی‌های دولتی و فروش مازاد اموال، املاک و اراضی بدون

بازدهی دولت است که از یک‌سو موجب کاهش مخارج نگهداری

در حین ایجاد در آمد و از سوی دیگر بهره‌ور شدن این اموال در

تولیدبخش خصوصی خواهد شد. گام مهم قابل توصیه دیگر تعیین

تکلیف واقعی پروژه‌های نیمه کاره دولتی است. چه بسا پروژه‌هایی

که گشته می‌شوند نگهدمان تانسینسات و ساختمان نیمه کاره طرح

بازننشسته شده اما طرح هنوز تعیین تکلیف نشده است. این اقدام

نیازمند اصلاح فرایند و صدور مجوز دیوانی و محاسباتی بودجه

و اموال دولتی است. به‌طور بدهنی از جمله نتایج چنین اقداماتی

در میان مدت بطور تدریجی موجب کاهش تعداد کارکنان دولت

و کاهش هزینه حقوق و دستمزد کارمندان و بودجه جاری دولت

یعنی رفع موثر کسری بودجه بطور کارآمد خواهد شد.